

Β΄.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1960

Α΄. Εἰσαγωγή Λαογραφικῆς ὕλης.— Εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον εἰσῆχθησαν 45 νέα χειρόγραφοι συλλογαὶ λαογραφικῆς ὕλης ἐκ σελ. 7705. Ἐκ τούτων 19 προέρχονται ἐκ λαογραφικῶν καὶ μουσικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου, αἱ δὲ ὑπόλοιποι 26 ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Ἀρχεῖον ὑπὸ τρίτων, ἧτοι 13 ὑπὸ δημοδιδασκάλων, φιλοτίμως ἐργαζομένων, ἔστω καὶ εὐαρίθμων, εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν διαφορῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἐκ παραδόσεως λαϊκοῦ βίου, ἔτεροι δὲ 13 ὑπὸ ἄλλων φίλων τῆς λαογραφίας.

Β΄. Λαογραφικαὶ ἀποστολαί.— Ἀποστολαὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου πρὸς λαογραφικὴν μελέτην καὶ συλλογὴν σχετικῆς λαογραφικῆς καὶ μουσικῆς ὕλης ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος 1960: εἰς τὴν Δυτικὴν Θράκην διὰ τῶν Δημ. Πετροπούλου καὶ Στ. Καρακάση, εἰς Χαλκιδικὴν διὰ τοῦ Στ. Καρακάση, εἰς τὰς νησίδας Ἐρεϊκούσαν, Μαθράκι καὶ Ὀθωνοὶ βορείως τῆς Κερκύρας διὰ τοῦ Δημ. Λουκάτου, εἰς Νάξον διὰ τοῦ Στεφ. Ἡμέλλου, εἰς Κέα διὰ τοῦ Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη καὶ τέλος εἰδικὴ ἀποστολὴ εἰς Κύπρον διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου Γεωργ. Κ. Σπυριδάκη καὶ τοῦ μουσικοῦ Σταύρου Καρακάση.

Εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐκτέλεσιν τῆς εἰς Κύπρον ἀποστολῆς (12 χειρόγραφοι συλλογαὶ ἐκ σελίδων 3850 καὶ 469 ἠχογραφήσεις μουσικῆς ὕλης) συνετέλεσε καὶ τὸ Γραφεῖον Ἑλληνικῆς Παιδείας Κύπρου διὰ τοῦ ἀνεπιτελλόντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας καὶ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Βουλῆς κ. Κωνστ. Σπυριδάκι, θέσας εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀποστολῆς τὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Μουσικῆς κ. Κωνστ. Ἰωαννίδην, ὅστις δι' αὐτοκινήτου δαπάνῃ τοῦ Γραφείου Ἑλληνικῆς Παιδείας διηκόλυσε τὴν μετάβασιν τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Ἀκαδημίας εἰς περισσότερα χωρία τῆς νήσου.

Ἐκ τῶν ἀποστολῶν τούτων συνεκεντρώθη λαογραφικὴ ὕλη εἰς σελ. 5850 καὶ μουσικὴ εἰς 1129 ἠχογραφήσεις ἐπὶ ταινιῶν μαγνητοφώνων.

Γ΄. Ἀποδελτίωσις καὶ ἀρχεϊακὴ ἐπεξεργασία τῆς λαογρ. ὕλης Τῆς συγκομιζομένης ὕλης συνεχίσθη ἡ ἀποδελτίωσις κατ' εἶδος ὑπὸ τῶν γραφῶν, εἴτα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου ἡ ἀρχεϊακὴ αὐτῆς κατὰταξις.

Δ΄. Ἐκδόσεις. Συνεχίσθη ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Α' τόμου τῆς Ἐκλογῆς Δημοτικῶν ᾠμάτων, ἐκτυπωθέντων ἤδη τῶν ἀκριτικῶν καὶ τῶν ἱστορικῶν ᾠμάτων. Εὕρεσκειται ἐν τῷ περατοῦσθαι ἡ ἐκτύπωσις τῶν τόμων 11 καὶ 12 (1958·59) τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου. Παρασκευάζονται πρὸς ἔκδοσιν: α) Μουσικὴ Ἐκλογή καὶ β) Ἀλάνθισμα ἐκ τῶν παροιμιῶν καὶ γωμικῶν τοῦ λαοῦ.

Ε΄. Ἐπιστημονικὰ Συνέδρια. Κατόπιν προσκλήσεως μετέσχον εἰς τὸν Γιουγκοσλαβικὸν Λαογραφικὸν Συνέδριον ἐν Σκοπίοις καὶ Ἀχιδί (17-22 Σεπτ.) ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου Γεώργ. Κ. Σπυριδάκης καὶ ὁ μουσικὸς αὐτοῦ Σπυρ. Περιστέρης, οἵτινες καὶ προέβησαν ἐν αὐτῷ εἰς εἰδικὰς ἀνακοινώσεις, ὁ πρῶτος ἐπὶ δημοῶν παραδόσεων ἀναφερομένων εἰς τὸν Μέγ. Ἀλέξανδρον, ἰδίᾳ ἐκ περιοχῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ὁ δεύτερος δὲ περὶ τοῦ ἀσκαύλου (τουμπούνας) ἐν Ἑλλάδι.

ΣΤ΄. Βιβλιοθήκη. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν ἐν συνόλῳ 144 τόμοι καὶ φυλλάδια. Ἐκ τούτων 43 προήλθον ἐξ ἀγορᾶς, 13 ἐξ ἀνταλλαγῆς πρὸς τὴν Ἐπετηρίδα τοῦ Ἀρχείου καὶ 88 ἐκ δωρεῶν τῶν συγγραφέων.

Τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀρχείου καὶ τῶν συλλογῶν αὐτοῦ ἔκαμαν χρῆσιν ἡμέτεροι καὶ ξένοι

έρευνηταί. Ὑπὸ τοῦ Ἀρχείου ἔτι ἀπεστάλη μουσική ἔβλη ἐπὶ ταινῶν μαγνητοφώνου δι' ἐπιστημονικοὺς καὶ διδακτικοὺς σκοποὺς πρὸς τὸ Μουσικολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κολωνίας.

Ζ'. Δισκοθήκη. Ἡ Δισκοθήκη τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἐπλουτίσθη διὰ 138 δίσκων ἐκ δωρεᾶς τοῦ Δημ. Κισσοπούλου, πρὸς δὲ καὶ δι' ἄλλων 118 ἐξ ἀγορᾶς.

Η'. Μουσειακὴ Συλλογὴ. Ἡ Μουσειακὴ συλλογὴ ἐπλουτίσθη διὰ 43 νέων λαογραφικῶν ἀντικειμένων ἐξ ὧν 20 προέρχονται ἐξ ἀγορᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Δεκεμβρίου 1960

Ὁ Διευθυντῆς

Γ. Κ. Σπυριδάκης

Γ'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1960

Ἡ δρᾶσις τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1960 ὑπῆρξε γόνιμος καὶ πολυμερής. Ἡ ἀποδελτίωσις, ἱστορικῶς καὶ γλωσσικῶς, ἑλληνικῶν κειμένων τῆς Τουρκοκρατίας συνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο καὶ ἀπέφερε νέον πλούσιον ὕλικόν (ἐκ 10.000 περίπου δελτίων), καταλλήλως ταξινομηθέν. Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν 200 περίπου νέοι τόμοι ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων ἐξ ἀγορᾶς, δωρεῶν ἢ ἀνταλλαγῶν. Δύο ὅμως εἶναι τὰ σπουδαιότερα ἐπιτεύγματα τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο: Ἡ ἐκτύπωσις, πρῶτον, τοῦ κειμένου (ἐξ ὑπερτετρακισχιλίων στίχων) τῆς κριτικῆς ἐκδόσεως τῶν ποιημάτων τοῦ Λεονάρδου Ντελλαπόρτα (ἀρχαῖ 15ου αἰῶνος), τῆς παρασκευασθεΐσεως ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου κ. Μ. Μανούσακα, ἥτις, συμπληρουμένη νῦν διὰ σημειώσεων καὶ λεξιλογίου, θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τοῦ προσεχῶς ἔτους. Καὶ δεύτερον, ἡ ὑπὸ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου ἀνάληψις σημαντικοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου, τῆς παρασκευῆς καὶ ἐκδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας τῶν ἐτῶν 1791-1799 πρὸς γεφύρωσιν τοῦ μεταξὺ τῆς ἐνδεκατομοῦ βιβλιογραφίας τοῦ Ε. Legrand (1476-1790) καὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐκδοθεΐσεως τριτομοῦ βιβλιογραφίας τῶν Δ. Γκίνη καὶ Β. Μέξα (1800-1863) ὑφισταμένου χάσματος. Ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἔργου τούτου ἤρχισε καὶ ἐπροχώρησεν ἤδη σημαντικῶς. Διὰ συστηματικῆς προεργασίας συνεκεντρώθησαν πρῶτον ὑπερτριακόσιοι τίτλοι ἑλληνικῶν βιβλίων ἐκδοθέντων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην. Ἀκολούθως ὀργανώθησαν τρεῖς ἀποστολαὶ τοῦ Ἀρχείου, μία εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ δύο εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ πρώτη ἐγένετο εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῶν Κυκλάδων νήσων διὰ τοῦ συντάκτου κ. Β. Σφυρόερα, ὅστις ἀνεῦρε, περιέγραψε καὶ ἐφωτογράφησεν 11 ἄγνωστα ἄλλοθεν βιβλία καὶ 6 δυσπρόσιτα ἐν Ἀθήναις. Ἡ δευτέρα ἐξετελέσθη εἰς Ρουμανίαν ὑπὸ τοῦ συντάκτου κ. Α. Βρανούση, ὅστις ἀνεῦρε καὶ περιέγραψεν 11 ἄγνωστα ἄλλοθεν βιβλία καὶ 9 βιβλιογραφικῶς μόνον γνωστά. Ἡ δὲ τρίτη ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου κ. Μ. Μανούσακα εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς Ρώμης, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Βενετίας, ὅστις ἀνεῦρε, περιέγραψε καὶ ἐφωτογράφησεν 20 ἄγνωστα ἄλλοθεν βιβλία καὶ 45 βιβλιογραφικῶς μὲν γνωστά, ἀλλ' ἀπρόσιτα ἐν Ἑλλάδι. Ὑπολογίζεται ὅτι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν βιβλίων τοῦ ὑπὸ παρασκευῆν ἔργου θὰ ὑπερβῇ τελικῶς τὰ 400. Σημειωτέον ὅτι ἐκ τοῦ προϊόντος τῆς ἐρευνητικῆς καὶ συλλεκτικῆς ἐργασίας τῆς γενομένης ὑπὸ τῶν ἀναλαβόντων τὰς ἀνωτέρω ἀποστολάς, προσετέθησαν κατὰ τὸ 1960 εἰς τὸ φωτογραφικόν ἀρχειον